

Dansbanan i Krokbornsparken

Hällefors socken, Hällefors kommun, Västmanland

Renovering av fönster på dansbanan i Krokbornsparken 2005

Antikvarisk rapport

Charlott Hansen

Örebro läns museum

Rapport 2005:11

Översiktlig beskrivning

Dansbanan är belägen i Krokbornsparken som anlades 1796 på initiativ av bergsrådet Detlof Heijkenskiöld. Parken var redan då en folk- och nöjespark. Sedan år 1996 är parken förklarad som byggnadsminne med bland annat skyddsföreskrifter för dansbanan. Dansbanan uppfördes 1929 när Folkets Hus i Hällefors arrenderade parken. Den utgör en central del i parken och vittnar om den funktion som parken haft under flera sekler.

Under hösten år 2005 har fönstren på dansbanan i Krokbornsparken restaurerats med hjälp av statliga medel i form av byggnadsvårdsbidrag för år 2005 och enligt Länsstyrelsens beslut. Arbetena har följts av antikvarisk kontrollant och utförts enligt de anvisningar som lämnats under arbetets gång. Slutbesiktning genomfördes 2005-12-06 då det kunde konstateras att arbetena genomförts på ett antikvariskt korrekt sätt med gott resultat.

Administrativa uppgifter

Fastighetsbeteckning: Hällefors 9:52

Fastighetsägare: Hällefors kommun

Projektering / bygghandlingar: Antikvariska anvisningar lämnade av undertecknad antikvarisk kontrollant

Entreprenör: Jonnys Måleri, Filipstad

Antikvarisk kontroll: Örebro läns museum, Charlott Hansen

Tidpunkt för arbetenas utförande: Arbetet påbörjades i november och kommer att färdigställas under våren år 2006.

Slutbesiktning: 2005-12-06

Länsstyrelsens diarienummer: 434-09123-2004

Bidragssumma: 90 000 kr år 2005 och 245 000 kronor år 2006 vilket motsvarar 57% av den totala kostnaden på maximalt 335 000 kronor.

Länsmuseets handlingar i ärendet

ÖLM diarienummer: 2005.220.325

 Beslut från Länsstyrelsen, 2005-12-05

 Slutbesiktningsprotokoll, 2005-12-08

Bilder: 2005-11-07, 2005-12-06, Charlott Hansen, OLM_2005_86_1-5

Utförda arbeten

Före åtgärd

Dansbanan består av en sexkantig byggnad som uppfördes år 1929. Fasaden delas upp av ett vitmålat listverk där fasadens nedre del utgörs av gulmålad liggande panel med utanpåliggande lövsågade detaljer som troligtvis är senare tillkomna. Fasadens övre del består av stora fönster. Bågarna är försedda med en oregelbunden spröjsindelning med spröjs av trä. Glasrutorna är till viss del ursprungliga och består av klarglas. Fönstren är öppningsbara genom att man kan skjuta det undre fönstret uppåt med hjälp av senare tillkomna handtag monterade i bågarnas understycke.

Fönsterbågarna var överlag i gott skick men flera fönsterglas var trasiga. Det förekommer viss vandalisering i området, speciellt under vintern. Diskussioner fördes därför om man eventuellt skulle montera skivor för fönstren under vinterhalvåret då det inte förekommer någon aktivitet i parken. Glaset bestod övervägande av planglas. Ursprungligt glas återfanns längst upp i bågarna. Fönstren har varit hårt utsatta för slitage och det var svårt att hitta flera färgskikt på de nedre fönsterbågarna. Där återfinns i stort endast dagens färgskikt.

Kulör på fönsterbågar, enligt RAÄ Linoljefärgslikare:

Idag: Grå umbra 3A-36

Under dagens ytskikt: Kromoxidgrönt 4A GN 83

Underst: en skarpt blågrön kulör

Karmen runt fönstren:

Idag: vita

Under dagens ytskikt: engelskt röd 1A-48 A, enligt RAÄ Linoljefärgslikare

Den idag gula panelen har tidigare varit ljust grå med engelskt röda listverk. Bågarnas kromoxidgröna kulör stämmer väl överens med den färgsättningen. Den skarpare blågröna kulören är svårare att härleda till den ljusgrå och röda kulören samt tidpunkten för dansbanans uppförande. Möjligen har det varit en grundfärg.

Åtgärder

Arbetena har skett på en verkstad och fönsterbågarna plockades ner sex stycken åt gången. Trasiga rutor som bestått av ursprungligt glas har bytts ut, har glaset endast varit sprucket har man låtit det sitta kvar. Trasiga och spruckna rutor av planglas har ersatts med nya. Vid slutbesiktningen kunde det konstateras att de dittills bytta glasrutorna, åtta stycken, ersatts med glas med benämningen maskinantik och inte maskindraget/kulturglas. Återstoden av rutorna, ca 25 stycken, kommer att ersättas med maskindraget/kulturglas. En förteckning över alla bytta rutor görs av entreprenören. Rutorna har fästs med ett rent linoljekitt av märket, Dana Lim. Delar av några spröjs var rötskadade och har nytillverkats lika befintliga.

Bågarna har skrapats och målats med linoljefärg av märket Lasol, Engwall & Claesson och med kulören kromoxidgrönt 4A GN 83, enligt Riksantikvarieämbetets Linoljefärgslikare. De har strukits tre gånger där första strykningen varit förtunnad 40%, andra strykningen 20% och den tredje oförtunnad. Längst ner på bågarna sitter nyare tillkomna handtag av svart plåt, som gör det möjligt att öppna fönstren. Då det är osäkert vilken typ av handtag som tidigare suttit där får dessa sitta kvar och målas med svart linoljefärg av samma märke som färgen bågarna strukits med.

Fönsterkarmarna har strukits med linoljefärg av märket Lasol, Engwall & Claesson och med kulören engelskt röd 1A-48 A, enligt Riksantikvarieämbetets Linoljefärgslikare.

För STIFTELSEN
ÖREBRO LÄNS MUSEUM

Charlott Hansen

Bildbilaga

Före åtgärd

Bilder tagna av Charlott Hansen, Örebro läns museum, OLM_2005_86_1-5

Efter åtgärd

Bilder tagna av Charlott Hansen, Örebro läns museum, OLM_2005_86_1-5

